

A szükség ugyanis nem nemzetiségfüggő - interjú

Kiutasították-e Ukrajnából Grezsa Istvánt? Miért kellett számára új titulust adni? A rossz államközi kapcsolatok ellenére Magyarország mégis továbbra is fokozottan fogja támogatni Kárpátalját? Milyen a kapcsolata Hennagyij Moszkallal, Kárpátalja megye kormányzójával?

Portálunk kérdéseire **Dr. Grezsa István Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja együttműködésének fejlesztéséért és a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program koordinálásáért felelős miniszteri biztos** válaszolt.

Portálunk már beszámolt arról, hogy november 6-án nagy mennyiségű oltóanyag-szállítmányt adott át humanitárius segélyként Kárpátalján. Csapon elmondta, hogy örül, mert „tiszttségének az elnevezése körül kialakult fölösleges államközi vita után ismét Kárpátalján lehet”. Ez a félmondat több kérdést vonz maga után. Miért kellett megváltoztatni titulását?

–Két okból. Az előző ciklusban lévő titulusom annyira hosszú volt, és szinte kimondhatatlan, hogy technikai problémákat okozott. A másik, hogy bár tisztégem nem irányult Ukrajna ellen, viszont alkalmat adott a hiszterizált államközi kapcsolatok közepette arra, hogy belekössenek, belemagyarozzanak ostobaságokat, és például kijelentse az ukrán fél, hogy mit szólnának a magyarok ahhoz, ha a kijevei kormány kinevezne egy Hortobágyért felelős tisztviselőt. Végül is kénytelenek voltunk újra egy kimondhatatlanul hosszú nevű, olyan titulust találni számomra, amibe nem tudnak belekötni. Tehát egy véget nem érő történet kezdődött a magyar-ukrán államközi kapcsolatok szövevényében, aminek a kiváltó okai a kijevei parlament elfogadhatatlan, kisebbségeket érintő jogkorlátozó törvényei.

Az új titulus a magyar fél meghátrálását jelenti?

–Semmiképpen nem nevezhető ez meghátrálásnak. Viszont annyira megromlottak a kapcsolatok, hogy az egyik félnek sem kedvezett – sem Magyarországnak, sem Ukrajnának, sem a Kárpátalján élőknek. Sőt nem kedvezett a NATO-s és EU-s partnereinknek sem. Nagyon egyszerű játszani a szavakkal a titulusomat illetően, holott sokkal lényegesebbek a tartalmi kérdések. A magyar kormány egyértelműen állást foglalt azzal, hogy például megdupláztuk a kárpátaljai szociális fizetéskiegészítések összegét. Sőt erőnkhez mérten a kárpátaljai többséget is támogatni akarjuk, hiszen a térségben élők problémái függetlenek a nemzetiségtől – akár egészségügyi, akár gazdasági, akár szociális kérdésekről beszélünk.

„Ismét Kárpátalján lehet...” Még augusztusban röppent föl a hír, hogy Ukrajna kész megtagadni a belépést az országba a Kárpátalja fejlesztéséért felelős magyar miniszteri biztostól, ha Magyarország nem ad megfelelő magyarázatot arra, hogy miért hozta létre a tisztséget. Ezt az ukrán külügyi tárca helyettese közölte. Végül is egy időre megtagadták öntől a belépési engedélyt az ukrán állam területére? Vagy ez egy fenyegetés volt?

–A kettő között... Nem kívántam kenyértörésig vinni az ügyet. Minden beutazás előtt tájékoztam a budapesti, kijevei, illetve az ungvári illetékes szervektől a kérdés vonatkozásában. S azt válaszolták, amíg nem adunk az ukrán fél számára kielégítő magyarázatot, addig barátságtalan lépésként veszik, ha megkísérlem az országba való belépést. Ezért nem is kíséreltem meg, mert nem akartam, hogy végül kiutasítsanak Ukrajnából.

Nem idén nyáron nevezték ki az ukránok által vitatott biztossá. Miért éppen augusztusban vette elő Kijev ezt a témát?

–Egyértelmű, hogy ez egy mondvacsinált indok volt. Ugyanakkor bölcs döntésnek tartom a kinevezés megváltoztatását, hisz így újfent a munka lényegére koncentrálhatunk; a Kárpátalján élő magyarok és az ukrán többség támogatására.

Kijev négy alkalommal is durván hátba szúrta Budapestet: eltörölték a kisebbség- és így magyarbarát nyelvtörvényt, kisebbségellenes médiatörvényt fogadtak el, nyílt elukránosítási szándékkal hoztak egy önkényes oktatási rendeletet, valamint elkezdtek végzárni a magyar állampolgársággal is rendelkező kárpátaljaiakat. Az ukrán külügyminisztérium nemkívánatos személylé nyilvánította a beregszászi magyar konzult, akinek 72 órán belül el kellett hagynia az ország területét. Nem késett a magyar válasz: a budapesti ukrán követség egyik konzuljának is távoznia kellett, és hazánk az oktatási törvény kisebbségellenes rendelkezéseinek a visszavonásáig gátolni fogja Ukrajna euroatlanti integrációját. A rossz államközi kapcsolatok ellenére Magyarország mégis továbbra is fokozottan fogja támogatni Kárpátalját?

–Pontosan, ezt egyértelműen elhatározta a magyar kormány. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azokat a tényeket, hogy Ukrajna a legnagyobb szomszédunk, sőt keleti szomszédunk nehéz gazdasági helyzetéből adódóan olyan problémák vetődtek föl, melyeknek orvoslása nem csak ukrán, hanem magyar érdek is. Gondoljunk a környezetvédelmi kérdésekre, a Tisza árterében illegálisan lerakott hulladék mennyiségére; és az említett vakcina segélyszállítmányok nem csupán az ottani szülőknön, gyerekeken segítenek, hanem magyar közegészségügyi határvédelmet is jelentenek. Ma a Kárpátaljáról való elvándorlás legfőbb oka az egészségügyi ellátások elégtelensége. Ezért hoztunk rendbe az elmúlt egy, másfél év folyamán 27 háziorvosi rendelőt magyar családorvosok részére, akik természetesen nem csak magyar beteget látnak

Írta: Medveczky Attila

2018. november 12. hétfő, 19:52 -

---

el az adott közösségben. Nagyon sok olyan gesztust tettünk az ukrán kormány felé, melyeket korábban értékeltek, most pedig hirtelen „elfelejtettek”. Ki kell hangsúlyoznunk: hatalmas a különbség a Kárpátalja megyei ukrán vezetés és a kijevi központ között. Kárpátalján mindig is tudták az ott élő népcsoportok – magyarok, és nem magyarok egyaránt – , hogy milyen erőfeszítéseket tesz Magyarország a térségben, s ezeket általános szimpátia övezi annak ellenére, hogy két éve Kijevben szervezett sajtókampányt folytatnak ellenünk.

Ha már a megyét említette; milyen a kapcsolata Hennagyij Moszkallal, Kárpátalja megye kormányzójával?

–Kormányzó úr az ukrán közélet rutinos politikusa, országszerte ismerik. Baráti kapcsolatokat ápolunk vele, hiszen reálpolitikusként igen korán hangot adott annak, hogy a magyar állami segítség nélkülözhetetlen a megye életében, s annak mindennapjaiban. Többször kijelentette, hogy ha valami gondja van, akkor Budapesttől sokkal gyorsabb és hathatósabb segítséget remélhet, mint Kijevtől.

A támogatásokkal kapcsolatban a milyen területeket nevezne meg prioritásként?

–Sikertörténeteink részét képezik az ingyenes magyar állami nyelvtanfolyamok. Ennek ötödik kurzusa nemrég fejeződött be. Több mint 16 ezren végezték el eddig a nyelvtanfolyamokat, s mivel töretlen az érdeklődés, ezért folytatjuk a jövőben is. Szintén folytatjuk az egészségügy minél szélesebb terén a támogatásokat. A Magyar Ház Kárpátalján program keretében

igyekszünk minél több közösségi teret létrehozni az ott élő magyaroknak. Mindehhez kapcsolódik a magyar építészeti örökségvédelem – erre a célra az ukrán gazdasági válság miatt sem remélhetünk állami forrást Kijevtől. A kárpátaljai óvodaprogram részben be is fejeződött, így a kisiskolások megszorított létszámát figyelembe véve is gondolkodunk a további oktatási fejlesztéseken. Több művelődési ház renoválását tervezzük, hiszen most zajlik a beregszászi színház teljes rekonstrukciója. A megújult teátrum küldetése lesz, hogy Kárpátalja Beregszásztól távol eső településeire is látogasson el egy-egy produkcióval. A kultúra, az oktatás és a hitélet olyan területek, amelyek a gazdaság mellett a szülőföldön való boldogulást garantálják. Számunkra ezek a prioritások.

Ilyenkor hallhatjuk az ellenzéki kórust, hamisan énekelve, hogy először Magyarországon orvosolják a problémákat, ott tegyék rendbe az egészségügyet, az óvodákat, bölcsődéket, és ha marad pénz, csak akkor segítsenek a határon túl élőkön.

–Gyakran nekünk szegeznek ezeket a kérdéseket. Azt szoktam javasolni, hogy nézzék meg lakókörnyezetünkben az óvodákat, bölcsődéket. Még most is zajlik az óvoda- és bölcsőde felújítási program, de a legtöbb településen már megújultak ezek az intézmények. Azt se feledjük el, hogy az a tény, a határon túl élnek magyar közösségek, számunkra versenyképességi szempontból óriási előnyt jelent. Forintosítható előny is, hogy egy nemzeti közösségbe szervezzük a Kárpát-medence magyarságát. Alaptörvénybe foglalt kötelezettségünknek is eleget teszünk a határon túli magyarság támogatásával. Ezen túl beszélünk kell az erkölcsi kötelezettségekről is. Hiszen a határainkon túl élők, azok felmenőit nem kérdezték meg 100 évvel ezelőtt, hogy hol kívánnak élni, míg mi itt maradhattunk Szent István király országának magvában. A határon túl élő magyar közösségek kitarítottak magyarként szülőföldjükön –s ez legalább annyi elismerést megérdemel, hogy az anyaország gazdasági erősödésével párhuzamosan juttassunk azokból a forrásokból, ami nekünk megadatott, és üzenjük meg számukra, hogy számíthatnak ránk.

Írta: Medveczky Attila

2018. november 12. hétfő, 19:52 -

Többször is hangsúlyozta szerkesztőségünknek és más médiumoknak is adott interjúiban, hogy a fejlesztésekkel, támogatásokkal nem csak a kárpátaljai magyarságon, hanem az ukránokon, ruszinokon is segítenek. Boldogult nagymamám mesélte, hogy Felvidéken, az I. világháború előtt békében játszottak egymással a magyar, a szlovák és a német gyerekek, és – ha nem is irodalmi szinten – ismerték a másik nyelvét. Eljön valaha az az időszak, hogy a hazánk által is támogatott ukrán gyerekek, felnőve nem ellenségként tekintenek a kárpátaljai magyarokra?

–Biztos vagyok benne, hogy ez nem csak Kárpátalján lesz így. Sőt éppen Kárpátalján semmilyen ellenszenvet nem éreztem a magyarság iránt. A többi szomszédos országban a magyar kisebbség újra és újra megfogalmazza saját igényeit. Németh Lászlót idézve: „az ifjúságnak joga, hogy az életet igényei, és eszméi szerint újrafogalmazza. A halál ott kezdődik, ahol erről a jogáról, tudatlanságból vagy a könnyebbet keresve lemond.” A világ változásával, Magyarország erősödésével, s azért, mert rövidesen szövetségre lépünk a környező országokkal a Kárpát-medence közös gondjai – amelyek felülírják a történelmi bizalmatlanságokat – miatt, biztos vagyok benne, hogy még életünkben a szembenállást felváltja az együttműködés.

Medveczky Attila